

Katarzyna Panasiewicz, Łukasz Tomczak

Biblioteka Politechniki Lubelskiej

Działalność kulturotwórcza i jej rola w bibliotece naukowej na przykładzie Biblioteki Politechniki Lubelskiej

Streszczenie. W artykule prezentowane są działania i propozycje upowszechniania kultury realizowane w Bibliotece Politechniki Lubelskiej, dające możliwość rozwoju osobom korzystającym z jej usług i bibliotekarzom. Inicjatywy te uzupełniają i poszerzają ofertę biblioteki oraz stanowią szansę na integrację ze środowiskiem akademickim.

Słowa kluczowe: Biblioteka Politechniki Lubelskiej, działalność kulturotwórcza, oferta biblioteki, użytkownicy biblioteki.

Strategia rozwoju uczelni, misja biblioteki, a także założenia efektów kształcenia obok głównego celu wspierania studiów, prac naukowych oraz przedsięwzięć badawczych za ważne uznają również dbałość o ogólny rozwój studentów i pracowników, pomoc w kształtowaniu ich postaw etyczno-moralnych oraz wspieranie ich w procesie samokształcenia. Biblioteka Politechniki Lubelskiej podejmuje różne formy działalności kulturotwórczej zmierzające do zrealizowania tych zadań. Należą do nich: wystawy tradycyjne i wirtualne, udział w wydarzeniach promujących bibliotekę, uczelnię, naukę, technikę i czytelnictwo oraz akcje rozwijające pasje i zainteresowania użytkowników.

Wystawy są jedną z najstarszych, a zarazem najpopularniejszych form wizualnej pracy z czytelnikiem. Za ich pośrednictwem realizowane są różne cele: edukacyjne, promocyjne, informacyjne czy estetyczne. Początki działalności wystawienniczej Biblioteki PL sięgają lat 70. XX wieku. Pierwotnie miała ona charakter okazjonalny, popularyzowała czytelnictwo i wspierała samą uczelnię (wystawy książki zagranicznej i jubileuszowe). Na przestrzeni lat ewaluowała w swojej formie i tematyce, na stałe wpisując się w obraz biblioteki. „Duże wystawy okolicznościowe i problemowe wymagają dłuższych przygotowań

i opracowania szczegółowego scenariusza, starannej oprawy plastycznej [...] i przejrzystego logicznego rozmieszczenia eksponatów” (Andrzejewska, 1997, s. 100). Podejmowane przez nas inicjatywy pozwoliły wypracować model, który łączy w sobie różne formy pracy nad tematami z historii techniki i przemysłu: seminarium (cykl otwartych spotkań pt. *Technika i przemysł Lubelszczyzny ocalić od zapomnienia*) → wystawa → redakcja książki → publikacja papierowa i elektroniczna, wystawa wirtualna → seminarium (spotkanie autorskie i promocja oraz planowanie kolejnych wydarzeń) (Gajda, 2013, s. 205–206).

Pierwsza wystawa realizująca ten model: *Historia Lubelskich Fabryk Wag, Początki – Teraźniejszość* odbyła się w 2010 roku i cieszyła się dużym zainteresowaniem nie tylko społeczności uczelnianej, ale i mieszkańców Lublina ze względu na niezwykle unikatowe eksponaty. Owocem wydarzenia była książka monograficzna *Lubelskie Fabryki Wag: zarys dziejów, konstrukcje*, przygotowana przez zespół pod redakcją dr inż. Krystyny Schabowskiej. Kolejna wystawa pt. *Historia wodociągów lubelskich* opracowana została w 2011 roku we współpracy z MPWiK Lublin. Mimo że wystawa ta nie doczekała się opracowania monograficznego, można oglądać ją na portalu wystaw wirtualnych. *Manufaktury ceramiki na Lubelszczyźnie* to trzecia w tym cyklu wystawa poświęcona bardzo bogatej historii produkcji ceramiki w naszym regionie. Sama wystawa oraz towarzyszące jej spotkanie autorskie były szeroko promowane w lokalnych mediach. Spiritus movens tego przedsięwzięcia była przywołana już wcześniej dr inż. Krystyna Schabowska, która jest również autorką książki *Zarys dziejów manufaktury fajansu i porcelany w Ordynacji Zamojskiej w Tomaszowie Lubelskim*. Powyższe monografie zostały wydane przez bibliotekę, a ich wersje elektroniczne zostały udostępnione w otwartym dostępie w Bibliotece Cyfrowej PL. Nawiązaniem do poprzednich wystaw była prezentacja *Przemysł Lubelszczyzny*. Powstała w 2016 roku z pomocą Archiwum Państwowego w Lublinie, które udostępniło nam część swoich zbiorów. Eksponowano na niej fotografie nieistniejących już i często zapomnianych zakładów przemysłowych regionu.

Wraz z przeprowadzką do nowych pomieszczeń w budynku Centrum Innowacji i Zaawansowanych Technologii w 2015 roku Biblioteka PL uzyskała doskonałą przestrzeń wystawienniczą (il. 1). Otworzyło to możliwość pokazania różnorodnych ekspozycji, a także stworzenia miejsca prezentacji twórczych działań i zainteresowań pracowników Politechniki Lubelskiej – Galerii Biblioteki PL. Pierwszą z nowego cyklu była *Mikrowystawa* Tomasza Pałki z Katedry Podstaw Inżynierii Produkcji Politechniki Lubelskiej. Na niezwykle barwnych zdjęciach można było zobaczyć, jak w tysiącrotnym powiększeniu wygląda np. oko muchy, ziarnko piasku w mchu czy powierzchnia płyty CD (il. 2). Zupełnie odmienny charakter miała wystawa *Ornamenty* dr inż. Małgorzaty Ciośmak z Instytutu Transportu, Silników Spalinowych i Ekologii. Prace wykonane

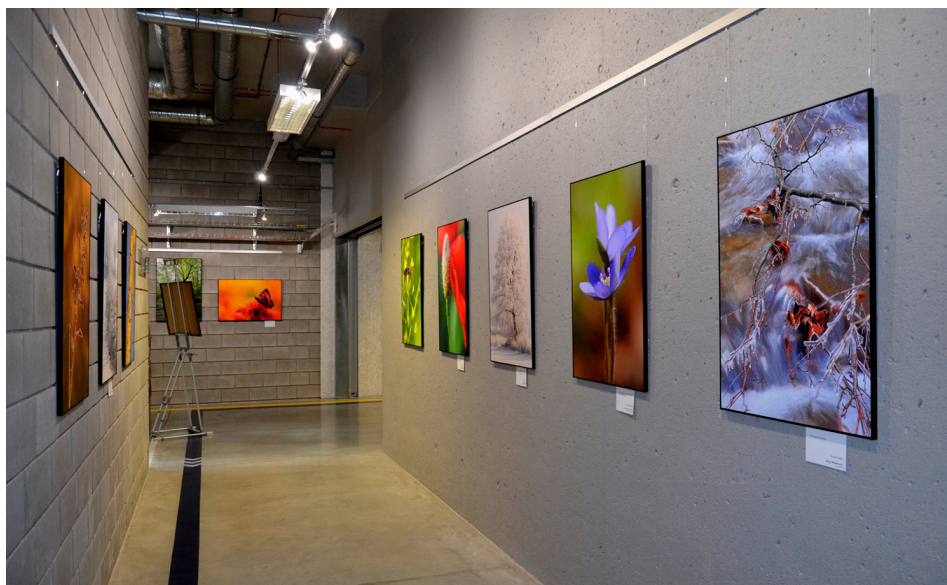


Il. 1. Budynek Centrum Innowacji i Zaawansowanych Technologii PL. Fot. Łukasz Tomczak



Il. 2. Galeria Biblioteki PL – Mikrowystawa. Fot. Łukasz Tomczak

na papierze cienkopisem i markerami prezentowały abstrakcyjne kształty przywodzące na myśl fantastyczne wzory florystyczne lub organiczne czy współczesne, artystyczne tatuaże. Gościliśmy też niecodzienne fotografie wykonane starą techniką otworkową udostępnione przez Fundację „5Medium” oraz zdjęcia wykonane przez członków Lubelskiego Oddziału Związku Polskich Fotografów Przyrody pod wspólnym tytułem *Piękno przyrody w obiektywie lubelskich fotografów* (il. 3).



Il. 3. Galeria Biblioteki PL – *Piękno przyrody w obiektywie lubelskich fotografów*.
Fot. Łukasz Tomczak

W 2015 roku na stronie głównej Biblioteki PL jako uzupełnienie działalności wystawienniczej pojawił się nowy portal: Wystawy wirtualne. Ta forma ekspozycji obecna jest w polskich bibliotekach od końca XX wieku (Chadaj, Szaflarska, 2015, s. 1) i cieszy się wciąż rosnącą popularnością. Coraz więcej bibliotek uatrakcyjnia swoje witryny wystawami online, co sprzyja tworzeniu nowoczesnego wizerunku i promocji ich działalności. W polskiej literaturze kilkakrotnie podejmowano próby zdefiniowania tego terminu. Jedna z nich określa wystawy wirtualne jako „prezentację w Internecie zdigitalizowanych dokumentów (głównie ikonograficznych) i towarzyszących im tekstów objaśniających, tworzoną przez instytucję w oparciu o własne zbiory” (Wandel, 2005, s. 215). Z naszego punktu widzenia jest ona niewystarczająca. Inna definicja wystawy wirtualnej brzmi: „przygotowana w oparciu o zbiory własne i/lub wypożyczone z innych

instytucji oraz od osób prywatnych, stanowiąca spójną tematycznie całość, elektroniczna prezentacja on-line zdigitalizowanych materiałów tekstowych, ikonograficznych i dźwiękowych” (Chadaj, Szaflarska, 2015, s. 2). Właśnie ten sposób opisu tematu jest najbliższy działaniom podejmowanym przez naszą bibliotekę. Prezentacje online skierowane są do szerokiego grona odbiorców, zarówno tych wywodzących się ze środowiska uczelni, jak i tych bezpośrednio z nią niezwiązanych. Taka forma daje możliwość wielokrotnego i nieograniczonego w czasie dostępu, będąc jednocześnie uatrakcyjnieniem tradycyjnej oferty. Bez wątpienia wpływa to na promocję i kreowanie pozytywnego wizerunku biblioteki jako instytucji dostępnej i przyjaznej, a tym samym zachęca użytkowników do bezpośredniego udziału w jej życiu. Od momentu powstania umieszczono w galerii sześć kolekcji. Wszystkie stanowią kontynuację ekspozycji tradycyjnej, a zarazem ją archiwizują. Znajdziemy tutaj galerie zdjęć prezentowanych podczas wystaw rzeczywistych, materiały źródłowe i historyczne towarzyszące wystawom, a także fotorelacje z wernisaży. Każdą z wystaw opatrzone obszernym komentarzem (il. 4 i 5). Zgodnie z założeniami wirtualne wystawy mają być miejscem

The image shows a screenshot of a virtual exhibition page. At the top, there is a dark blue header with the logo of the 'Biblioteka Politechniki Lubelskiej' on the left and the text 'wystawy wirtualne' on the right. Below the header is a navigation bar with links for 'Wystawy', 'Kolekcje', 'Biblioteka PL', and 'O wystawach', along with a search bar. The main content area features a large, intricate black and white line drawing of a bird-like creature with long, flowing feathers, rendered in a style reminiscent of traditional Polish folk art. To the right of this drawing, the text reads 'MAŁGORZATA CIOSMAK - ORNAMENTY -'. Below this, there is a section titled 'O WYSTAWIE' with a smaller version of the bird drawing. To the right of the drawing, there is a text block providing details about the exhibition: 'Od 20 kwietnia do 17 maja 2017 w Galerii Biblioteki PL można było oglądać wystawę "Ornamenty", prezentującą prace dr inż. Małgorzaty Ciosmak z Instytutu Transportu, Silników Spalinowych i Ekologii Politechniki Lubelskiej. Rysunki, wykonane cienkopisem i markerami na papierze, przedstawiają abstrakcyjne kształty, przywodzące na myśl fantastyczne wzory florystyczne lub organiczne, precyzyjne fraktale czy nawet współczesne, artystyczne taluże.' To the right of the text block, there are two links: 'O wystawie' and 'Galeria'. At the bottom left of the page, there is a small logo for 'Biblioteka Politechniki Lubelskiej'.

Il. 4. Wystawy wirtualne – *Ornamenty*

Źródło: <http://wystawy.biblioteka.pollub.pl/> [dostęp: 31.08.2017].



Il. 5. Wystawy wirtualne – *Manufaktury ceramiki na Lubelszczyźnie*

Źródło: <http://wystawy.biblioteka.pollub.pl/> [dostęp: 31.08.2017].

prezentacji nie tylko ważnych kart z historii przemysłu Lubelszczyzny, ale także pasji i zainteresowań pracowników naszej uczelni. Udostępnione kolekcje cieszą się sporą popularnością, przynosząc na przestrzeni roku ok. 7,5 tys. odsłon, co skłania nas do podejmowania nowych inicjatyw i inwestowania w techniczne aspekty galerii.

Począwszy od 2009 roku, Biblioteka PL bierze aktywny udział w Festiwalu Nauki organizowanym przez środowisko uczelni wyższych Lublina. W ramach tego wydarzenia prowadzone są pokazy, które w sposób przystępny dla publiczności przedstawiają historię techniki. Przykładem tego może być prezentacja druku na historycznej maszynie drukarskiej firmy Weiler z 1903 roku. Dużą popularnością cieszą się warsztaty edytorskie dedykowane dzieciom w wieku szkolnym, przybliżające umiejętność pisania gęsim piórem, na maszynie do pisania czy też ręcznego czerpania papieru (il. 6). Na szczególną uwagę zasługują spotkania poświęcone edukacji osób niepełnosprawnych z wykorzystaniem nowoczesnego sprzętu tyfloinformatycznego, a także inicjatywy skierowane do osób starszych. Właśnie taki projekt – *Senior na czasie – jak być w stałym kontakcie z bliskimi* – zdobył w 2015 roku wyróżnienie i medal dla najlepszego projektu w swojej kategorii XII Lubelskiego Festiwalu Nauki (il. 7). Zachęceni

pozytywnym odbiorem i sukcesem, na tegoroczną edycję przygotowaliśmy jego kontynuację – *Senior w labiryncie informacji*. W 2016 roku z naszą ofertą odwiedziliśmy również V Festiwal Nauki w Muzeum Przyrody i Techniki na terenie dawnej huty żelaza i fabryki samochodów w Starachowicach.



Il. 6. Lubelski Festiwal Nauki. Fot. Łukasz Tomczak

„Biblioteka i bibliotekarze to ogromny potencjał do wykorzystania” (Pietrzyk-Leonowicz, 2017, s. 32). Udział w wydarzeniu pod nazwą *Inżynier na Rynku Pracy* czy coroczna obecność na Dniach Otwartych są odzwierciedleniem zaangażowania Biblioteki PL i jej wsparcia dla uczelni.

Według badań za 2016 rok przygotowanych na zlecenie Biblioteki Narodowej w Polsce książki czyta tylko 37% Polaków, a tylko 10% przeczytało więcej niż siedem tytułów (Koryś, Kopeć, Zasadzka, Chymkowska, 2017). Przeciwdziałając tym negatywnym tendencjom, pracownicy Biblioteki PL aktywnie działają na rzecz promocji czytelnictwa wśród studentów, doktorantów, pracowników Politechniki Lubelskiej i innych użytkowników. Kolejną inicjatywą jest tego doskonałym przykładem. Od stycznia 2016 roku rozszerzyliśmy ofertę Czytelni OINT o literaturę i czasopisma wykraczające poza profil uczelni (podobne działania da się zaobserwować w innych bibliotekach uczelnianych w kraju, np. Biblioteka Beletrystyczna Biblioteki Politechniki Łódzkiej). Pojawiła się literatura faktu, popularnonaukowa, podróżnicza, a także autobiografie, biografie postaci historycznych czy osób ze świata nauki, muzyki oraz filmu (il. 8). Prowadzenie akcji

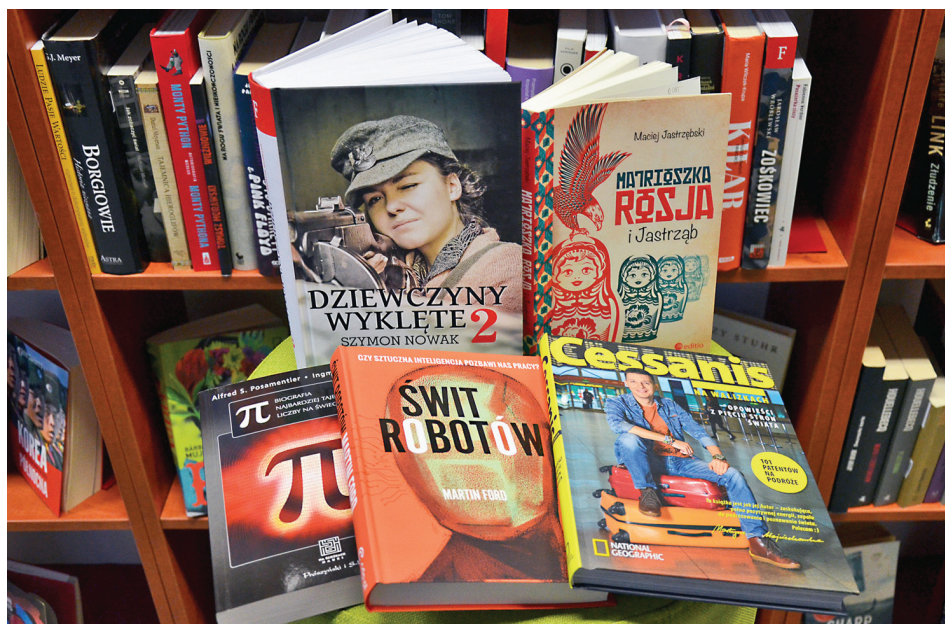


Il. 7. Lubelski Festiwal Nauki – warsztaty *Senior na czasie – jak być w stałym kontakcie z bliskimi*. Fot. Łukasz Tomczak

promocyjnych, takich jak „Zabierz książkę na wakacje” oraz informowanie o nowościach przez plakaty, kontakt z uczelnianymi mediami, stroną WWW biblioteki i social media owocują coraz większym zainteresowaniem i liczbą wypożyczeń oraz propozycjami nowych zakupów. W formie daru przyjmowane są polskie i zagraniczne książki beletrystyczne, a ich liczba, głównie dzięki pracownikom, stale rośnie. Kolekcję czasopism wzbogaciliśmy o prasę społeczno-polityczną („Newsweek”, „wSieci”, „Polityka”, „Wprost”), kulturalną („Nowe Książki”), psychologiczną („Charaktery”), popularnonaukową („Focus”), kobiecą („Zwierciadło”, „Twój Styl”), podróżniczą („National Geographic”), hobbystyczną („Masterclass Fotografia”, „Moje Mieszkanie”, „Nowa Fantastyka”), komputerową („PC Format”) oraz jeden tytuł anglojęzyczny („Scientific American”). W zależności od indywidualnych potrzeb i upodobań każdy znajdzie coś dla siebie.

Warto wspomnieć o promowaniu ogólnopolskich i międzynarodowych wydarzeń związanych z książką i czytelnictwem, takich jak Dzień Własności Intelektualnej czy Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich, a także o organizowaniu w ich ramach konkretnych wydarzeń (spotkania autorskie z okazji Międzynarodowego Dnia Pisarzy). Wśród grona zaproszonych gości znaleźli się pracownicy Politechniki Lubelskiej, twórcy największej liczby podręczników

akademickich oraz autorzy o dużej aktywności naukowej, edukacyjnej i społecznej (il. 9). Wszystkie spotkania organizowane przez Bibliotekę PL mają charakter otwarty, a uczestnictwo w nich jest bezpłatne. Inicjatywą promującą czytelnictwo przez pracowników jest udział w Lubelskich Targach Książki organizowanych przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie. Jest to okazja do zaprezentowania szerokiego gronu odbiorców książek wydanych przez uczelnię, a także do wymiany doświadczeń i współpracy z bibliotekami Lublina. Chwila z książką to nie tylko relaks i rozrywka, ale przede wszystkim rozwój człowieka i jego pasji, korzyść dla zdrowia i sposób na zdobywanie obycia w świecie. Rolą bibliotekarzy jest pomóc osobom odwiedzającym biblioteki dostrzec wartości płynące z lektury, a jednocześnie promować bibliotekę, budować jej wizerunek jako instytucji przyjaznej i otwartej na różnorodne potrzeby i zainteresowania użytkowników. Powyższe działania i akcje popularyzujące czytelnictwo dają szansę na zrealizowanie tych celów.



Il. 8. Nowa oferta książek w Czytelnii Ośrodka Informacji Naukowo-Technicznej.
Fot. Łukasz Tomczak

W październiku 2017 roku w Czytelnii OINT dla naszych użytkowników został uruchomiony Kącik gier planszowych. Jest to nasza najnowsza inicjatywa. Obecność gier w bibliotekach naukowych nie jest pomysłem nowym. Wydarzenia z nimi związane są bardzo popularne w bibliotekach amerykańskich (Blodgett,



Il. 9. Spotkanie autorskie w Bibliotece Politechniki Lubelskiej. Fot. Łukasz Tomczak

Bremer, 2014, s. 2) i europejskich (Nicholson, 2009, s. 212–213). W Polsce za przykład mogą posłużyć Biblioteka Główna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie i Politechnika Wrocławska. Pierwsza z nich od 2014 roku udostępnia swoim użytkownikom gry w Oddziale Informacji Naukowej, druga poszła krok dalej, uruchamiając w marcu 2017 roku Strefę gier z dostępem do nowoczesnych konsol, takich jak Xbox One. Biorąc pod uwagę aspekt finansowy i specyfikę grupy odwiedzających nas użytkowników, uznaliśmy wybór gier niekomputerowych za właściwy dla Biblioteki PL. Pomysł na realizację tego projektu podsunęły ankiety dotyczące potrzeb i satysfakcji użytkowników, przeprowadzone w latach 2013 i 2015 wśród społeczności akademickiej naszej uczelni. Analiza odpowiedzi pokazała, że „czytelnicy traktują Bibliotekę Politechniki Lubelskiej nie tylko jako miejsce wypożyczeń i zwrotu książek, jest dla nich miejscem, gdzie pracują, uczą się, tworzą projekty, spotykają, wypoczywają” (Matczuk, Pełka-Smętek, 2015, s. 218). „Nowoczesna biblioteka wychodzi naprzeciw oczekiwaniom swoich czytelników, a wzbogacenie jej oferty kulturalnej o gry planszowe sprawi, że stanie się ona jeszcze bardziej atrakcyjna” (Januszewski, 2016, s. 14). W podjęciu decyzji o realizacji tego pomysłu pomógł również kontakt z Samorządem Studenckim odpowiedzialnym za spotkania pod nazwą *Pollub Gaming*, zrzeszające studentów i innych chętnych po 16. roku życia do wspólnego grania. Do tej pory

udział biblioteki ograniczał się do udostępniania pomieszczeń. Wraz z rozbudowaniem oferty o gry pojawiła się szansa na szerszą współpracę. Jej efektem jest wybór typów gier i poszczególnych tytułów, którymi warto zasilić kolekcję, a także organizowanie wspólnych wydarzeń (pierwsze popołudnie z grami – listopad 2017 roku). Liczymy, że nie będzie ono odosobnione, a cykliczne popołudnia z grami na stałe wpiszą się w kalendarz Biblioteki PL. W poszukiwaniu partnerów i sponsorów tej inicjatywy wyszliśmy poza obręb kampusu. Od jednej z przodujących firm na rynku otrzymaliśmy pakiet gier na start (il. 10). Resztę zakupów planujemy sfinansować ze środków własnych. Na początek chcielibyśmy zaproponować kilka tytułów gier: klasycznych (chińczyk, szachy, warcaby), ekonomicznych i strategicznych (*Splendor*, *Santiago*), logicznych (*Abalone*, *Logix*, *Scrabble*) oraz szybkich karcianych (*Munchkin*, *Red7*, *Uno*). Liczymy, że trafią one w gusta i zainteresowania osób odwiedzających Czytelnię OINT oraz przyciągną także tych, którzy nie zagląдают do nas regularnie. Inicjatywa ta ponadto będzie stanowić szansę na poznanie biblioteki jako miejsca integracji środowiska akademickiego, a bibliotekarzy jako gospodarzy. Nie można zapomnieć o korzyściach, jakie użytkownikom może przynieść obcowanie z grami. Dziś, w warunkach dominacji kultury audiowizualnej gra planszowa ma do spełnienia doniosłą funkcję: ćwiczy pamięć, rozwija myślenie, pomysłowość i kreatywność,



Il. 10. Kącik gier planszowych w Czytelnii Ośrodka Informacji Naukowo-Technicznej.
Fot. Łukasz Tomczak

intensyfikuje kontakt interpersonalny, sprzyja socjalizacji, a przede wszystkim zachowuje walor edukacyjny. To oczywiste, że gry planszowe służą rozrywce, jednak przy okazji realizuje się zasada uczenia się, wysokiej integracji grupy, samorealizacji i rozwoju jednostki przez zabawę. Dzięki ciekawej oprawie i promocji gier oraz wydarzeń z nimi związanych uwaga uczestników może zostać skierowana na inne istotne usługi i zasoby dostępne w bibliotece.

Reasumując, realizacja wyżej wymienionych działań nie może odbywać się kosztem kluczowych funkcji biblioteki uczelni wyższej. Mogą to być działania uzupełniające, wykraczające poza naukową ofertę. Rosnące oczekiwania i potrzeby użytkowników wymuszają na bibliotekach ciągły rozwój, zmiany i poszerzanie zakresu usług. Biblioteka naukowa, ze względu na swoją rolę i rangę, musi szczególnie aktywnie monitorować te zjawiska i szukać najlepszych rozwiązań. Obecność działań kulturotwórczych w Bibliotece PL wychodzi naprzeciw postulatом wysuwanyм przez studentów i pracowników. Może także pomóc bibliotekarzom w podniesieniu swoich kwalifikacji, integracji ze społecznością akademicką, a bibliotekę pokazać w innym świetle.

Bibliografia

- Andrzejewska, J., (1997). *Bibliotekarstwo szkolne: teoria i praktyka*. T. 2. *Praca pedagogiczna biblioteki*. Warszawa: Wydawnictwo SBP.
- Blodgett, J., Bremer, P. (2014). Rolling the DICE in a Academic Library. Game nights help students feel like home. *American Libraries*, 45, 11/12, s. 50–53. Pobrane z: <https://americanlibrariesmagazine.org/> [dostęp: 31.08.2017].
- Celer, B. (2013). Wystawy wirtualne jako nowe narzędzie działalności kulturalnej i edukacyjnej bibliotek pedagogicznych. *Zarządzanie Biblioteką*, 1, s. 31–41.
- Chadaj, A., Szaflarska, E. (2015). Zaistnieć w cyberprzestrzeni. Wystawy Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej. *Biuletyn EBIB*, 1 (155). Pobrane z: <http://open.ebib.pl/ojs/index.php/ebib/article/view/315> [dostęp: 31.08.2017].
- Gajda, J. (2013). Historia techniki i przemysłu w działaniach edukacyjnych Biblioteki Politechniki Lubelskiej. W: S. Skóra (red.), *Biblioteka w przestrzeni edukacyjnej: funkcje i wyzwania w XXI wieku* (s. 200–209). Kraków: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego.
- Januszewski, A. (2016). Gry planszowe w bibliotece. *Poradnik Bibliotekarza*, 12, s. 13–16.
- Koryś, I., Kopec, J., Zasacka, Z., Chymkowski, R. (2017). *Stan czytelnictwa w Polsce w 2016 r.* Pobrane z: Biblioteka Narodowa – <http://www.bn.org.pl/download/document/1493378303.pdf> [dostęp: 31.08.2017].
- Lubczyńska, A. (2010). Wystawy wirtualne – nowoczesna forma prezentacji biblioteki i jej zasobów. W: M. Wrocławska, J. Jerzyk (red.). *Stare i nowe w bibliotece: współpraca czy*

- konkurencja*. Konferencja Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego: materiały konferencyjne (s. 301–310). Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- Matczuk, E., Pełka-Smętek, K. (2016). Badanie poziomu satysfakcji użytkowników Biblioteki Politechniki Lubelskiej. *Bibliotekarz Lubelski*, 58/59, s. 211–219.
- Nicholson, S. (2009). Go back to start: gathering baseline data about gaming in libraries. *Library Review*, 58, 3, s. 203–214. DOI: <https://doi.org/10.1108/00242530910942054>.
- Pietrzyk-Leonowicz S. (2017). Miejsce biblioteki w strukturze uczelni. W: A. Łuszczyk, J. Leśniewski (red.), *Z problemów bibliotek naukowych Wrocławia 13. V Wrocławskie spotkania bibliotekarzy* (s. 19–34). Wrocław: Oficyna Wydawnicza Politechniki Wrocławskiej.
- Wandel, A. (2005). Wystawy wirtualne – nowa forma popularyzacji książki i bibliotek (na przykładzie stron WWW bibliotek francuskich). W: *Oblicza kultury książki. Prace i studia z bibliologii i informacji naukowej* (s. 211–228). Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego.

Katarzyna Panasiewicz, Łukasz Tomczak

Culture-making activities in research libraries with the example of the Library of Lublin University of Technology

Abstract. The article presents activities and proposals concerning dissemination of culture carried out in Lublin University of Technology which support the development of the library users and staff. These initiatives complement and extend the library offer as well as provide a chance to integrate with the academic community.

Keywords: Lublin University of Technology, dissemination of culture, library offer, library users.

Nadesłano 13 VI 2017.

